

Onderwerp
Uitspraak college van beroep voor het bedrijfsleven konikpaarden Oostvaarders-
veld

Kern mededeling:
Op dinsdag 9 juli heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven uitspraak
gedaan over de begrazing van de konikpaarden in het gebied Oostvaardersveld.

Mededeling:
Op dinsdag 9 juli heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) uit-
spraak gedaan over de begrazing van de konikpaarden in het gebied Oostvaar-
dersveld. Volgens het College levert het weiden van konikpaarden door Staats-
bosbeheer tussen de grote klis in het Oostvaardersveld een overtreding op van
artikel 1.3, aanhef en onder e, van het Besluit houders van dieren en van artikel
2.1, eerste lid, van de Wet dieren. Het Oostvaardersveld is volgens het College niet
geschikt om de konikpaarden in het Oostvaardersveld te weiden, omdat zij tra-
nende ogen, oogontstekingen en oogletsel oplopen door te grazen tussen de
grote klis. De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
(LVNN) krijgt de opdracht een nieuw besluit te nemen dat strekt tot handhavend
optreden tegen Staatsbosbeheer.

De Wet Dieren en het Besluit houders van dieren zijn van toepassing op gehou-
den dieren. De konikpaarden in het Oostvaardersveld zijn gehouden dieren. De
provincie heeft geen bevoegdheden op grond van de Wet Dieren en het Besluit
houders van dieren, deze liggen bij het ministerie van LVN.

Deze uitspraak staat los van het Beleidskader Beheer Oostvaardersplassen en
van de situatie in het Natura 2000-gebied Oostvaardersplassen. De konikpaarden
hier zijn geen gehouden dieren, maar in het wild levende dieren. De Wet Dieren
en het Besluit houders van dieren zijn niet van toepassing op deze in het wild le-
vende dieren.

Staatsbosbeheer wacht het besluit af dat de minister van LVN zal nemen n.a.v.
deze uitspraak, maar heeft aangegeven in de tussentijd wel al maatregelen te
zullen nemen tegen de aanwezigheid van grote klis in het Oostvaardersveld.
Graag verwijzen we u naar de Blog van SBB waarin zij een nadere toelichting ge-
ven op de uitspraak.

[https://www.boswachtersblog.nl/oostvaardersplassen/2024/07/09/de-grote-klis-
in-het-oostvaardersveld/](https://www.boswachtersblog.nl/oostvaardersplassen/2024/07/09/de-grote-klis-in-het-oostvaardersveld/)

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Uitspraak College van beroep voor het be- drijfsleven	3291430	ja

Registratienummer
3291590
Datum
10 juli 2024
Expertiseteam
ETNAT

Openbaarheid
Openbaar

Portefeuillehouder
Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

ECLI:NL:CBB:2024:462

Instantie	College van Beroep voor het bedrijfsleven
Datum uitspraak	09-07-2024
Datum publicatie	09-07-2024
Zaaknummer	20/882
Rechtsgebieden	Bestuursrecht
Bijzondere kenmerken	Eerste aanleg - meervoudig Proceskostenveroordeling
Inhoudsindicatie	Het weiden van konikpaarden door Staatsbosbeheer tussen de grote klis in het Oostvaardersveld levert een overtreding op van artikel 1.3, aanhef en onder e, van het Besluit houders van dieren en van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet dieren. Het Oostvaardersveld is namelijk niet geschikt om de konikpaarden te weiden omdat het voorkomt dat zij tranende ogen, oogontstekingen en oogletsel oplopen door te grazen tussen de grote klis. De minister krijgt de opdracht een nieuw besluit te nemen dat strekt tot handhavend optreden.
Wetsverwijzingen	Wet dieren
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

uitspraak

COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN

zaaknummer: 20/882

uitspraak van de meervoudige kamer van 9 juli 2024 in de zaak tussen

Stichting Aanpak Misstanden Natuurbeheer, te Doorn (stichting)

en

de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

(gemachtigde: mr.)

met als derde partij

Staatsbosbeheer

(gemachtigde: mr.)

Procesverloop

Bij tussenuitspraak van 20 september 2022 (ECLI:NL:CBB:2022:621) (tussenuitspraak) heeft het College de minister opgedragen om met inachtneming van de tussenuitspraak een ander besluit te nemen in plaats van het besluit van 10 december 2021 (bestreden besluit).

Op 15 mei 2023 heeft de minister naar aanleiding van de tussenuitspraak een besluit (wijzigingsbesluit) genomen.

De stichting en Staatsbosbeheer hebben daarop een zienswijze gegeven.

Partijen hebben nadere stukken ingediend.

De zaak is vervolgens opnieuw op zitting behandeld op 10 oktober 2023. Aan de zitting hebben deelgenomen [naam 1] en [naam 1] namens de stichting, mr. [naam] en [naam] namens de minister en mr. [naam], [naam] en [naam] namens Staatsbosbeheer.

Met de brief van 10 april 2024 heeft het College het onderzoek heropend, de stichting in de gelegenheid gesteld een nader stuk in te zenden en de minister in de gelegenheid gesteld daarop te reageren.

De stichting heeft op 21 april 2024 een nader stuk ingezonden.

Geen van de partijen heeft verklaard gebruik te willen maken van het recht om op een nadere zitting te worden gehoord. Het College heeft vervolgens bepaald dat een nadere zitting achterwege blijft en heeft met de brief van 28 mei 2024 het onderzoek gesloten.

Overwegingen

Inleiding

- 1.1 Het geschil ziet op de vraag of de minister handhavend moet optreden met het oog op de aanwezigheid van de grote klis in het Oostvaardersveld, waar Staatsbosbeheer konikpaarden weidt.
- 1.2 In de tussenuitspraak heeft het College de minister opgedragen om meer diepgaand onderzoek te doen naar de gevolgen van de aanwezigheid van de grote klis voor de gezondheid en het welzijn van de konikpaarden in het Oostvaardersveld en naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek opnieuw te besluiten op het verzoek van de stichting om handhaving.
- 1.3 De minister heeft in het wijzigingsbesluit opnieuw het bezwaar van de stichting ongegrond verklaard en zijn besluit van 10 juni 2020 gehandhaafd. In dit besluit is het verzoek van Stamina om handhavend op te treden tegen Staatsbosbeheer ten aanzien van de konikpaarden in het

Oostvaardersveld in Lelystad afgewezen (afwijzingsbesluit). Gelet op het bepaalde in artikel 6:19 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) heeft het beroep tegen het bestreden besluit mede betrekking op het wijzigingsbesluit. Niet is gebleken dat de stichting nog belang heeft bij een inhoudelijke beoordeling van het beroep tegen het bestreden besluit. Het beroep tegen het bestreden besluit zal daarom niet-ontvankelijk worden verklaard.

Wettelijk kader

2 Het toepasselijke wettelijke kader is opgenomen in een bijlage bij deze uitspraak.

Standpunt van de stichting

3 De stichting betoogt dat de aanwezigheid van de grote klis leidt tot oogletsel bij de konikpaarden. Zij wijst op haar eigen waarnemingen en op de stukken die zij heeft verkregen met een verzoek op basis van de Wet openbaarheid van bestuur. De stichting is daarom van mening dat de minister handhavend moet optreden.

Standpunt van de minister

4 De minister stelt dat de enkele aanwezigheid van de grote klis het welzijn van de konikpaarden niet zodanig schaadt dat gesproken kan worden van een overtreding. Volgens de minister houdt Staatsbosbeheer regelmatig toezicht op de konikpaarden en wordt ingegrepen bij waarneming van een ontstoken oog.

Standpunt van Staatsbosbeheer

5 Staatsbosbeheer is het eens met het wijzigingsbesluit.

Beoordeling door het College

- 6.1 Tussen partijen is niet langer in geschil dat de aanwezigheid van de grote klis in het Oostvaardersveld kan leiden tot een welzijnsaantasting van de daar aanwezige konikpaarden. De minister en Staatsbosbeheer hebben ter zitting erkend dat niet kan worden uitgesloten dat een verband bestaat tussen konikpaarden met traanogen, oogontstekingen en in het ergste geval oogletsel, en de grote klis. Volgens de minister, zoals toegelicht ter zitting, komt het voor dat konikpaarden door de aanwezigheid van de grote klis door voornoemde aandoeningen worden getroffen, maar valt niet bij elk dier te zeggen dat de grote klis hiervan de oorzaak is.
- 6.2 Zoals het College al in de tussenuitspraak onder 5.1 heeft overwogen, zijn de konikpaarden in het Oostvaardersveld gehouden dieren in de zin van de Wet dieren. Het College is van oordeel dat, gezien het standpunt van de minister zoals op de zitting naar voren gebracht, is komen vast te staan dat de aanwezigheid van de grote klis in het Oostvaardersveld een benadeling vormt van de gezondheid en het welzijn van de daar aanwezige konikpaarden. Het College is van oordeel dat dit een overtreding vormt van artikel 1.3, aanhef en onder e, van het Besluit houders van dieren en daarmee van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet dieren. Het College legt dit oordeel hieronder uit.
- 6.3.1 In artikel 1.3, aanhef en onder e, van het Besluit houders van dieren wordt als verboden gedraging het weiden van een dier op niet beweidbaar land of, anders dan voor korte duur, weiden op slecht beweidbaar land genoemd. In de Nota van Toelichting bij dit artikelonderdeel (Staatsblad 2014, nr. 210, p. 99) staat onder andere vermeld: Dieren die op slecht beweidbaar land worden geweid, kunnen door hun verblijf ernstige en pijnlijke ziekten en gebreken oplopen. Een weiland moet geschikt zijn voor de dieren die er worden geweid. Daarbij kan de duur van het verblijf een rol spelen.

6.3.2 De konikpaarden worden door Staatsbosbeheer langdurig op het Oostvaardersveld geweid. Het komt voor dat de konikpaarden tranende ogen, oogontstekingen en zelfs oogletsel oplopen door te grazen tussen de daar aanwezige grote klis. Daarmee kunnen de konikpaarden door hun verblijf op het Oostvaardersveld ernstige en pijnlijke ziekten en gebreken oplopen. Het Oostvaardersveld is daarom niet geschikt om de konikpaarden te weiden. Daarmee wordt artikel 1.3, aanhef en onder e, van het Besluit houders van dieren overtreden.

6.4 Artikel 1.3, aanhef en onder e, van het Besluit houders van dieren bevat een aangewezen gedraging als bedoeld in artikel 2.1, derde lid, van de Wet dieren. Die gedraging wordt in ieder geval gerekend tot de verboden gedragingen, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de Wet dieren. Volgens de Nota van Toelichting bij het Besluit houders van dieren dient deze verboden gedraging in het algemeen geen enkel redelijk doel en is een dergelijke gedraging zonder meer als dierenmishandeling te beschouwen (zie p. 59).

7.1 Gezien het voorgaande is sprake van een overtreding van artikel 1.3, aanhef en onder e, van het Besluit houders van dieren en daarmee van artikel 2.1, eerste lid, van de Wet dieren. Dat betekent dat de minister handhavend moet optreden. De minister heeft met het wijzigingsbesluit dan ook ten onrechte de bezwaren van de stichting afgewezen en het afwijzingsbesluit gehandhaafd.

7.2 Voor zover de minister het standpunt heeft ingenomen dat hij geen mogelijkheden ziet voor handhavend optreden, wijst het College erop dat in de stukken en ter zitting een aantal handhavingsopties is besproken, zoals het maaien van en langs het Oostvaardersveld, het verhogen van de waterstand in het gebied en het verplaatsen van de konikpaarden naar land waar de grote klis (veel) minder aanwezig is.

Slotsom

8 Het beroep is gegrond. Het College ziet aanleiding de minister op te dragen een nieuw besluit te nemen dat strekt tot handhavend optreden. Het College zal hieraan een termijn verbinden van twaalf weken na de dag van verzending van deze uitspraak.

9 Het College zal de minister veroordelen in de door de stichting gemaakte proceskosten tot een bedrag van 135,20 ter zake van reiskosten voor het bijwonen van de zittingen. Ook moet de minister het door de stichting betaalde griffierecht aan haar vergoeden.

Beslissing

Het College:

- verklaart het beroep tegen het bestreden besluit niet-ontvankelijk;
- verklaart het beroep tegen het wijzigingsbesluit gegrond;
- vernietigt het wijzigingsbesluit;
- draagt de minister op binnen twaalf weken na de dag van verzending van deze uitspraak een nieuw besluit te nemen op het bezwaar met inachtneming van de aanwijzingen in deze uitspraak;
- draagt de minister op het betaalde griffierecht van 354,- aan de stichting te vergoeden;
- veroordeelt de minister in de proceskosten van de stichting tot een bedrag van 135,20.

Deze uitspraak is gedaan door mr. [naam], mr. [naam] en mr. [naam], in aanwezigheid van mr. [naam], griffier. De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 9 juli 2024.

w.g. [naam] w.g. [naam]

Bijlage: wettelijk kader

Wet dieren

Artikel 2.1. Dierenmishandeling

1. Het is verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

()

3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen voorts gedragingen worden aangewezen die in ieder geval worden gerekend tot de verboden gedragingen, bedoeld in het eerste lid.

()

Besluit houders van dieren

Artikel 1.3. Verboden gedragingen ten aanzien van dieren

Als gedragingen als bedoeld in artikel 2.1, derde lid, van de wet worden aangewezen:

()

e. het weiden van een dier op niet beweidbaar land of, anders dan voor korte duur, weiden op slecht beweidbaar land;

()